

Leszek Gawor

Międzynarodowa konferencja: *Moralność i polityka we współczesnym świecie* (9–10 III 2006 r.)

*Международная конференция: „Мораль и политика в современном мире”
(9–10 III 2006 г.)*

Moralność, jako system regulujący jednostkowym postępowaniem człowieka według normatywnych wskazań, oraz polityka, jako sposób organizacji ludzkiego społeczeństwa dla realizacji wspólnych celów, łączony ze sprawowaniem władzy, są współwystępującymi obszarami szczególnie istotnymi dla społecznego i indywidualnego wymiaru ludzkiej egzystencji. Stąd zagadnienie związku między moralnością a polityką jest jednym z najstarszych, a zarazem najpoważniejszych problemów refleksji nad życiem społecznym.

Ten teoretyczny kontekst jest dopełniany wymiarem praktycznych kontestacji szczególnie w czasach, gdy polityka poczyna pełnić pierwszoplanową rolę w życiu społecznym. Dzieje się zaś tak przede wszystkim w okresach politycznych wyborów, gdy społeczeństwa w sposób demokratyczny, oceniając oferty wyborcze poszczególnych ugrupowań politycznych, podejmują istotne dla siebie i swojej przyszłości decyzje. Istotnym elementem takiego czasu, występującym i w zakresie podejmowanych politycznych wyborów i tworzącym koloryt wyborczych kampanii, jest moralny wizerunek partii i polityków biorących udział w danych wyborach.

Taki gorący, wyborczy okres, mający miejsce w końcu 2005 i na początku 2006 roku w Polsce i na Ukrainie, zainspirował zaprzyjaźnionych filozofów z Polski i Ukrainy do zorganizowania naukowej debaty nad związkami polityki i moralności. Konferencja na temat *Moralność i polityka we współczesnym świecie* odbyła się w dniach 9–10 III 2006 roku w Ostrogu na Ukrainie. Instytucjonalnymi jej organizatorami byli: Ukraiński Narodowy Uniwersytet „Akademia Ostrogska”, Międzywydziałowy Instytut Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego z Polski, Narodowy Instytut Strategicznych Badań z Kijowa oraz ukraińska gazeta „Dzień”.

Konferencja rozpoczęła się plenarnym posiedzeniem pod przewodnictwem J.M. Rektora „Akademii Ostrogskiej” prof. I.D. Pasicznika. W tej części aktywnie uczestniczyli przedstawiciele ukraińskiej administracji państwowej Riwnieńskiego rejonu i miasta Ostrog. Byli obecni także reprezentanci politycznych ugrupowań: organizacji „Batkiwszczizna” (Ojcowizna) oraz Ukraińskiej Naro-

dowej Partii. Po części inauguracyjnej, grupującej liczne grono słuchaczy – uczestników konferencji oraz studentów, przystąpiono do obrad merytorycznych.

Na dwudniowe obrady zgłoszono 22 wystąpienia. Teksty nadesłali (i w przeważającej części wygłosili referaty) naukowcy z różnych krajów i uczelni. Na pierwszy dzień zaplanowano odczyty: prof. O.S. Własiuka z Narodowego Instytutu Strategicznych Badań w Kijowie – *Moralne zdrowie narodu ukraińskiego w kontekście współczesnego społeczno-ekonomicznego rozwoju*; prof. A.L. Zachariasza, dyrektora Międzywydziałowego Instytutu Filozofii z Uniwersytetu Rzeszowskiego w Polsce – *Polityka i moralność. Czy możliwe jest moralne polityczne społeczeństwo?*; prof. S. Jedynaka, dyrektora Instytutu Filozofii z UMCS w Lublinie, w Polsce – *Solidarność i społeczny konsensus*; prof. L. Gawora z Uniwersytetu Rzeszowskiego – *Moralność i polityka. Wzajemne relacje*; prof. S. Symotiuka z UMCS – *Co ogranicza polityczność: etyka czy kultura?*; doc. S.I. Zdioruka z Narodowego Instytutu Strategicznych Badań w Kijowie – *Polityka i religia: próbowanie wolności*; prof. B. Abramowicza z USA – *Moralność a etyka we współczesnym społeczeństwie*; doc. M.T. Stiepiko z Narodowego Instytutu Strategicznych Badań w Kijowie – *Moralność i socjokulturowe normatywy konsolidacji ukraińskiego społeczeństwa*; dr K. Bochenka z Uniwersytetu Rzeszowskiego – *Problem moralnego odrodzenia państwa i kościoła w kontekście średniowiecznej polskiej filozofii*; prof. J.I. Malika z „Akademii Ostrogskiej” – *Polityka i moralność w wyborczych procesach* oraz W. Reszczetinskijego, prezydenta międzynarodowego Funduszu „Warnawa” – *Chrześcijański kierunek i polityczne procesy na Ukrainie*.

Dzień drugi konferencyjnych obrad wypełnili według programu: aspirantka Narodowego Instytutu Strategicznych Badań w Kijowie, W.O. Bakalczuk z referatem *Zasady moralne procesów formowania i realizacji polityki kulturalnej Ukrainy*; N. Derewińska, doktorantka Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów w Lublinie, Polska – *Moralność i polityka w postmodernizmie Zygmunta Barmana*; prof. P.M. Kraliuk, prorektor „Akademii Ostrogskiej”, główny organizator konferencji – *Polityka i moralność – komunikatywne aspekty*; dr R.S. Martyniuk z tejże uczelni – *Polityczna reforma na Ukrainie: problemy i perspektywy*; doc. J.W. Macijewskij także z Ostrogskiego Uniwersytetu – *Transformacja politycznego reżimu po „pomarańczowej rewolucji”*; M.I. Miłowa wraz z W.I. Waleckoj z Państwowej Akademii w Odessie – *Machiavelli wczoraj i dzisiaj: pytania bez odpowiedzi*; dr W.I. Nagornyj z Narodowego Instytutu Strategicznych Badań w Kijowie – *Polityczna kultura Ukrainy: posowieckie realia a perspektywa zmian*; I.A. Fieduczek, główny ekspert Ukraińskiego Sądu Konstytucyjnego – *Duchowo-moralne i demokratyczne wartości w systemach narodowo-kulturowych identyfikacji narodów środkowo-wschodniej Europy*; O.W. Kornijczuk, szef centrum prasowego „Akademii Ostrowskiej” – *Znaczenie medialnej komunikacji w przedwyborczym czasie* oraz

doc. S. Jurijczyk z Czernychowskiego Narodowego Uniwersytetu na Ukrainie – *Odpowiedzialność za przebieg wyborów na Ukrainie i Republice Mołdawii – analiza porównawcza.*

Posiedzenia konferencyjne, te oficjalne i kularowe, w zakresie tematyki obrad nie przyniosły rewolucyjnych przemian w określaniu związków między polityką a moralnością. Zdecydowana większość uczestników wyrażała ubolewanie i troskę, iż te dwie sfery ludzkiej aktywności więcej dzieli, niż łączy. Jednoznacznie winą za ten stan rzeczy obarczano politykę, dla której wartość skuteczności najczęściej bardzo skutecznie przesłania wartość dobra w społecznej praktyce. „Więcej moralności w polityce” – takim przesłaniem należałoby podsumować dobrze zorganizowaną i przeprowadzoną – za co należy się gospodarzom obrad, „Akademii Ostrogskiej”, słowo uznania – sesję o relacjach między moralnością a polityką we współczesnym świecie.

Plonem konferencji jest wydany przez Narodowy Uniwersytet „Akademia Ostrogska” kolejny tom *Naukowych zapiskow*, seria „Politologija” wipusk 1, Ostrog 2006, w którym zamieszczono wszystkie zgłoszone do udziału w obradach wystąpienia.